

Mažeikių naftos akcijos parduotos

Kovo mėnesį Lietuva gavo pirmąją [įmoką](#) už [įmonės](#) „Mažeikių nafta“ [akcijas](#). Akcijas pirko lenkų firma „PKN Orlen“. Iki balandžio galo Lietuva gaus likusią įmokos dalį. Gautas [lėšas vyriausybė](#) įdės į [stabilizavimo fondą](#).

„Mažeikių nafta“ importuoja [naftą](#) iš Rusijos, ją [apdoroja](#), ir apdorotą naftą eksportuoja (žr. „Laikai vaikams“ [spalio numerį](#)). Įmonė sujungta [naftotiekiais](#) su Rusija ir su Baltijos jūra. Nuo 2006 m. 84.36% įmonės akcijų valdė Lenkijos [koncernas](#) PKN Orlen. O nuo 2009 m., Lietuvos vyriausybei pardavus savo akcijas, PKN Orlen valdo visas įmonės akcijas.

Už turimas akcijas Vyriausybė iš PKN Orlen gaus \$280,000,000 (apie 711,000,000 Lt). Parduodama likusias savo akcijas, vyriausybė atsisakė teisės dalyvauti akcininkų sprendimuose. Vieniems tai atrodo, kaip apsaugos praradimas – kol turėjo akcijų, vyriausybė turėjo teisę atmeti sprendimus, kurie atrodė Lietuvai [kenksmingi](#). Pavyzdžiui, jei PKN Orlen būtų norėjusi daugumą savo akcijų parduoti rusų firmai Lukoil, Lietuva būtų galėjusi tai sustabdyti. Dabar to jau nebegalės daryti.

Mažeikių naftos įmonė (iš wikipedia)

Pinigai, gauti už akcijas, šiuo metu vyriausybei labai reikalingi. Juos žada įdėti į stabilizavimo fondą. Pinigai stabilizavimo fonde naudojami valstybės [įsipareigojimams](#) vykdyti.

Vienas iš tų įsipareigojimų yra pensijų ir [bedarbystės pašalpos](#) mokėjimas. Darbininkai dirbdami moka [mokesčius](#), kurie laikomi Socialinio draudimo fonde (SoDra). Kai darbininkas praranda darbą ar išeina į pensiją jis gauna mėnesinę pensiją ar pašalpą iš SoDros fondo (žr. „Laikai vaikams“ sausio numerį).

Tačiau šiuo metu labai daug darbininkų prarado tarnybas, tai SoDros [įplaukos](#) mažesnės, negu buvo planuojama biudžete. Ir reikia išmokėti daugiau pašalpų, negu buvo planuojama biudžete. Todėl SoDrai šiais metais jau du sykius pritrūko pinigų. Sausio mėnesį iš stabilizavimo fondo buvo išimta 600,000,000 Lt ir pervesta SoDrai, kad būtų pakankamai lėšų pensijoms išmokėti. SoDrai vėl reikėjo pervesti 142,000,000 Lt kovo mėnesį, nes vėl pritrūko pinigų.

Vieniems nepatinka, kad įmonė Mažeikių nafta dabar gali būti nupirkta rusiškos firmos. Kitiems nepatinka, kad Lietuvos vyriausybė nebegaus [dividendų](#) iš įmonės uždirbto [pelno](#). Tačiau regimai tie pinigai buvo reikalingi šiais ekonominės krizės laikais.

Ką tu galvoji? Ar gerai vyriausybė padarė, parduodama įmonės Mažeikių nafta akcijas? Parašyk mums: redaktore@laikaivaikams.org

Žodynėlis.

įmoka: įmokėjimas; payment, installment

įmonė: pramonės ar prekybos vienetą; dirbtuvė, gamykla; įstaiga; enterprise, company

akcijos: vertybinis popierius, duodantis dividendo; stocks

nafta: alyva, kuras; crude oil

apdoroti: pakeisti, kad būtų galima naudoti; to process, to refine

lėšos: pinigai; funds

vyriausybė: valdžios dalis, kuri susideda iš Ministro pirmininko ir jo ministrų – paruošia krašto biudžetą, surenka mokesčius, tvarko pinigus

stabilizavimo fondas: rezervinis fondas; reserve fund

naftotiekiai: vamzdžiai, kuriais siunčiama nafta; oil pipelines

koncernas: įmonių susijungimas; concern

kenksmingas: turintis blogus rezultatus, žalingas; harmful

įsipareigojimas: tai, ką valdžia turi pagal įstatymą ar pagal sutartis padaryti; obligation

bedarbystės pašalpa: kai darbininkas praranda tarnybą, iš valdžios gauna mėnesinę sumą pinigų, kad galėtų pragyventi; unemployment compensation

mokesčiai: pinigai, kuriuos piliečiai ir įmonės turi mokėti valdžiai pagal įstatymus; tax

įplaukos: kas uždirbta; income

dividendas: metinė įmonės pelno dalis, tenkanti kiekvienam pajininkui ar akcininkui už pajus ar akcijas; dividend

pelnas: kas atlieka apmokėjus skolas; profit